

Bardzo Młoda Kultura

Poradnik
bardzomłodo-
-kulturalny

Patronat Marszałka
Województwa Lubelskiego
Jarostawa Stawiarskiego

SPOTKANIA
KULTUR

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

BARDZO
MŁODA KULTURA
woj. lubelskie

Dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu Bardzo Młoda Kultura 2019-2021.

Zuzanna Zubek-Gańska

KRÓTKI PRZEWODNIK
PO ORGANIZACJI
WYSTAW

§1.

ZAGADNIENIA
PODSTAWOWE

Przykład wnętrza adaptowanego na potrzeby galerii. Wystawa fotografii. Delikatne, punktowe oświetlenie na szynie. Fot. Z. Zubek-Gańska

1. ORGANIZACJA PRZESTRZENI DLA GALERII.

Ważnym i istotnym elementem jest w pierwszej kolejności rozważenie przestrzeni, którą dedykujemy galerii. Jest to zależne od indywidualnego charakteru danej placówki / ośrodka.

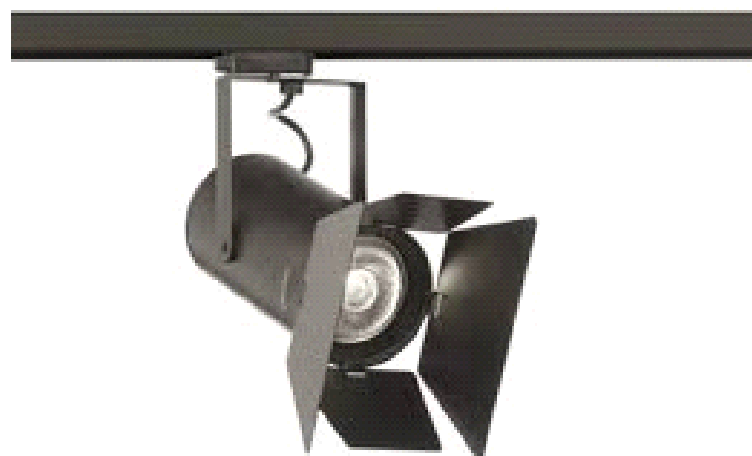
Musimy zdecydować jaką przestrzeń, sale w placówce przeznaczamy pod przestrzeń ekspozycyjną. Składa się na to wiele czynników. Ważne aby sala / pomieszczenie, które decydujemy się przeznaczyć charakteryzowało kilka istotnych elementów:

- sala była na tyle duża, by gwarantowała możliwość odpowiedniego odejścia od prac. Daje to możliwość właściwego odbioru dzieła.
- sala wyposażona była we właściwe oświetlenie z uwzględnieniem warunków jakie w niej panują.

Jeśli nasze pomieszczenie zawiera dużą ilość okien wówczas oświetlenie dzienne może być bardziej zachowawcze. Wskazane jest wtedy zainstalowanie dodatkowo reflektorów doświetlających i ukierunkowanych tak by mogły stanowić dodatkowy punkt świetlny dla prezentowanych obiektów; rzeźb, obrazów, fotografii i innych. Rodzaj i charakter oświetlenia jest zależny od organizatora. Coraz częściej spotyka się oświetlenie punktowe, którymi można konturować światłem kształt obrazu.

(reflektory szynowe Reggiani <http://www.reggiani.net/projects/?cat=Exhibitions>).

Przy takim dodatkowym oświetleniu można pomyśleć o roletach zaciemniających przystaniających okna.

REFLEKTOR SZYNOWY REGGIANI

W ośrodkach kultury, w których większość wydarzeń ma miejsce w ciągu dnia większe i szersze zastosowanie będzie miało pomieszczenie z oknami, gdyż wystawy będą oglądane w ciągu dnia, i dodatkowe światło dzienne będzie tu wskazane. Możemy również bazować na oświetleniu zastanym w danym pomieszczeniu, które przeznaczamy pod galerie. Wówczas należy jedynie zwracać uwagę na natężenie światła przy ekspozycji obiektów było odpowiednie do rodzaju i techniki pracy.

2. MOŻLIWOŚCI EKSPOZYCYJNE I TECHNICZNE GALERII

Ważną kwestią jest rozważenie sposobu montażu prac. Wiadomo, że kolejność, rozstaw prac, charakter wystawy są zależne od danej ekspozycji i będą się za każdym razem zmieniać, lecz jest parę czynników, które znacząco ułatwiają montaż wystawy. Bardzo istotny jest dobór systemu do wieszania prac. Szerokim zastosowaniem cieszą się szyny wystawiennicze

(Montax, <https://www.montax.pl/systemy-zawieszen.html>)

Proste w eksploatacji ułatwiają montaż każdemu bez niepotrzebnego ingerowania w strukturę ściany.

Na szynach tych znajdują się linki:

- stalowe o uciążu do 5 lub 15 kg
- plastikowe (prace lekkie do 5 kg)

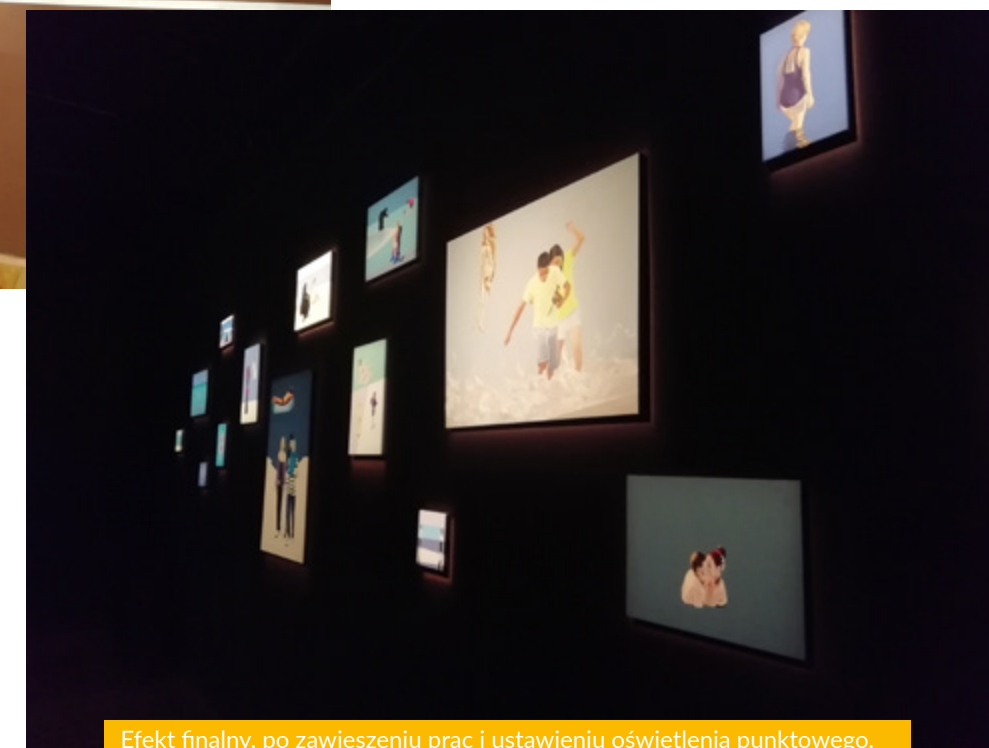
Linki umożliwiają przesuwanie prac tak, by zachować właściwe odstępy między pracami, które mają swoje określone szerokości. Linki wyposażone w haczyki (są w zestawie wraz z inkami), które umożliwiają regulowanie z ziemi wysokości prac względem ustalonego poziomu.

Klasycznym rodzajem montażu, nierzadko praktykowanym w wielu instytucjach jest każdorazowe wiercenie i zakładanie wkrętów w ścianie do instalacji indywidualnej konkretnych prac. Ten rodzaj montażu jest spotykany coraz rzadziej. Czasem specyfika prac nie pozwala na użycie linek (zbyt duża waga eksponatu, obrazu). Wówczas jedynym wyjściem jest zastosowanie nawiertów. Przykład zastosowania instalacji. Prace wiszą na stalowych linkach. Fot. Zuzanna Zubek-Ganska

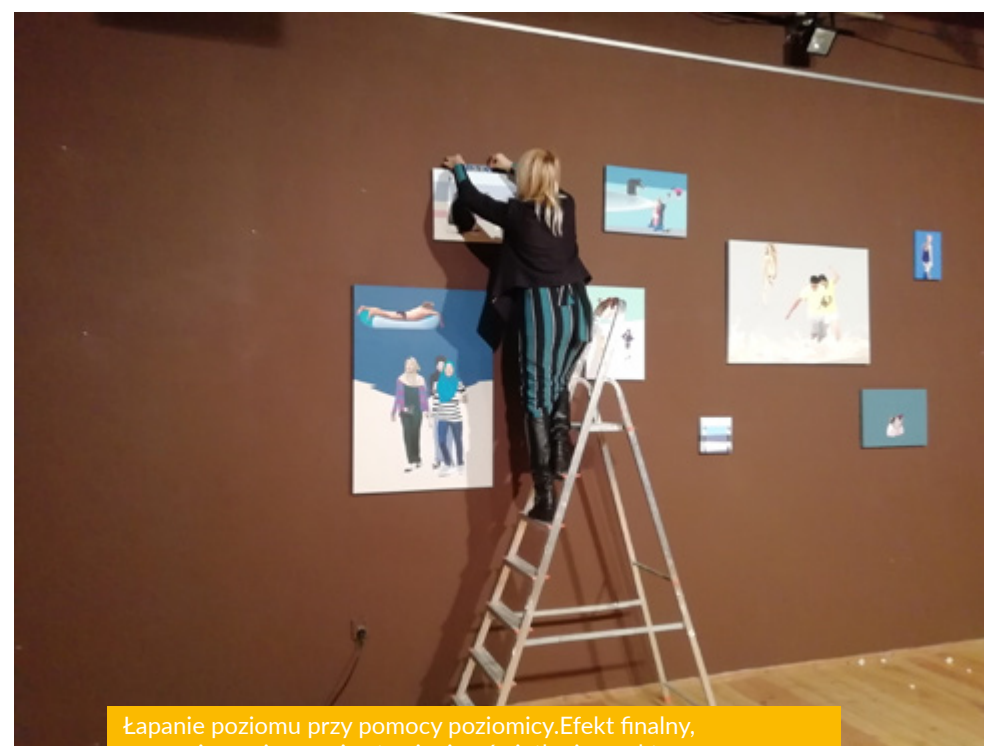
Przygotowanie do indywidualnego montażu obrazów. Pod każdy obraz zostanie przygotowany wkręt/ haczyk. Przeniesienie i zwymiarowanie prac z planu przekazanego przez artystkę.

Montaż wystawy.
Fot. Zuzanna Zubek-Gańska.

Efekt finalny, po zawieszeniu prac i ustawieniu oświetlenia punktowego.
Fot. Z. Zubek-Gańska

Łapanie poziomu przy pomocy poziomicy. Efekt finalny,
po zawieszeniu prac i ustawieniu oświetlenia punktowego.
Fot. Z. Zubek-Gańska

Montaż prac na systemie linkowym.
Fot. Zuzanna Zubek-Gańska

Bardzo wygodne w użytkowaniu są dostępne na rynku ścianki ekspozycyjne wyposażone w systemy zawiesznień. Znacznie ułatwiają montaż, umożliwiają również szybkie przearanżowanie przestrzeni gdyby była taka potrzeba.

systemy / ścianki wystawiennicze omega
<https://omegasystem.pl/scianki-reklamowe/scianki-wystawiennicze>

omega
system

3. PREFERENCJE WYSTAWIENNICZE GALERII

Bardzo istotne przy organizacji wystaw jest określenie jakiego typu wystawy będą prezentowane w danej galerii oraz w jakiej ilości i z jaką częstotliwością będą prezentowane ekspozycje:

- twórców aktualnych,
- lokalnych,
- dzieci i młodzieży, uczęszczającej na zajęcia w tej placówce
- poplenerowe
- dokumentalne
- edukacyjne
- naukowe
- muzealne
- mieszane

Wystawa o charakterze dokumentalnym.
Fot. Zuzanna Zubek-Gańska

Wystawa we współpracy z placówką muzealną.
Prace Wojciecha Fangora.
Fot. Z. Zubek-Gańska.
Zbiory z Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku.

Ważne jest by ustalić czy w nowo utworzonej galerii będą częściej prezentowane wystawy twórców lokalnych (jeśli tak to w jakiej proporcji), aktualnych, wystawy mieszane czy też zawężona zostanie formuła organizacyjna do projektów indywidualnych twórców bądź też będzie to formuła ukierunkowana na dany profil działalności ośrodka (art brut, efekty działań plastycznych dzieci i młodzieży, grup plastycznych tworzących w danym ośrodku).

W zależności od formuły należałoby doprecyzować z jaką częstotliwością zamierzamy organizować wystawy.

4. CZĘSTOTLIWOŚĆ

Istotnym elementem przy prowadzeniu galerii wystawienniczej jest określenie częstotliwości wydarzeń oraz czasu trwania ekspozycji. Wpływ mają na to różne czynniki:

- indywidualne ustalenia z artystami, dotyczące czasu użyczenia eksponatów i ich dostępności w danym momencie.
- ściśle określony czas trwania ekspozycji narzucony przez daną placówkę muzealną, inną galerię.
- możliwości / dopuszczalny czas trwania może być krótszy np. gdy chcemy ograniczyć naświetlanie prac lub gdy wskazania konserwacyjne nie pozwalają na dłuższe eksponowanie (szczególnie przy wystawach długoterminowych ograniczenia w prezentacji rysunków, grafik, kostiumów.)
- Wartość prezentowanych dzieł ma również nierzadko wpływ na okres trwania wystawy. Wiąże się to wówczas z wysokimi kosztami ubezpieczenia prac i wynajęcia np. ochrony żywej do wystawy. Im dłuższy czas trwania tym wyższe koszty ubezpieczenia i ochrony.

Umiejętne zsynchronizowanie ze sobą planowanych ekspozycji, tak by mierzyć końcem jednej wystawy a początkiem kolejnej pozostawić sobie ewentualny margines czasowy na ewentualny:

- montaż
- demontaż
- odwiezienie prac

- przywiezienie prac
- promocje

Planowanie długoterminowe ekspozycji z wyznaczeniem preferowanych dat ogromnie ułatwia organizację wystaw, gdyż pozwala na wcześniejsze podjęcie pewnych działań mających na celu promocje wystawy jak m.in. zabieganie o odpowiednie patronaty medialne (z uwzględnieniem danej dziedziny sztuki i charakteru wydawniczego danego patrona).

Daje również komfort czasowy, gdyż z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym możemy:

- pozyskiwać reklamodawców
- pozyskiwać patronów medialnych
- opracowywać scenariusz wystawy
- pisać testy, zapowiedzi
- zamówić niezbędne do wystawy rzeczy.
- omówić harmonogram działań z osobami zaangażowanymi w realizację projektu.

Rezerwa czasowa i zaplanowanie szeregu wystaw z dużym wyprzedzeniem pozwala również na pozyskiwanie firm i osób (sponsorów), gotowych wesprzeć finansowo przedsięwzięcie na ściśle określonych warunkach i zasadach. Bardzo często są to umowy barterowe polegające na wymianie usług. Galeria lub wydarzenie w zamian za wsparcie rzeczowe lub finansowe oferuje reklamę na wszystkich nośnikach promocyjnych. W zależności od skali przedsięwzięcia reklama ta może okazać

się jednorazowo lub też przez rok występując na wszystkich wydawnictwach galerii.

Przy planowaniu grafiku wystaw warto rozważyć różne okoliczności i wydarzenia mogące wpłynąć na charakter ekspozycji. Wystawy te mogą nawiązywać do artystycznych jubileuszy, ważnych wydarzeń, mogą być okazjonalne lub wpisywać się:

- w aktualne wydarzenia
- cykle np. cykl prezentacji twórczości młodych)
- aktualnie toczące się zajęcia w danej placówce; wystawy po warsztatowe, poplenerowe, po konkursowe)

Ustalenie ram czasowych wydarzeń wystawienniczych jest bardzo istotne przy planowaniu z dużym wyprzedzeniem współpracy z innymi placówkami jak muzea, urzędy, szkoły, galerie. Wspólne wypracowanie danego terminu ułatwia organizację wydarzenia.

Wypracowanie odpowiedniego systemu czasowego pozwala na utrwalenie nawyku galerii u potencjalnego odbiorcy wystaw. Pomaga również oswojeniem się z nowym miejscem na artystycznej mapie poprzez przyswojenie sobie godzin otwarcia czy dni działania galerii. Trzymanie się pewnego rytmu czasowego pozwala na wyrobieniu zwyczaju odwiedzania danego miejsca np. osoba przychodząca wie, że może przyjść zawsze po pracy, lub w sobotę, w określonych godzinach.

Ważne jest by na dzień wernisażu wystaw wyznaczyć zawsze jeden konkretny dzień z tygodnia (biorąc przy tym pod uwagę dni i godziny wernisaży w innych placówkach, aby nie pokrywać się z innymi otwarciami w innych galeriach).

Określenie czasu ma duży wpływ na współpracę, pozwala zsynchronizować działania między:

- organizatorami, współorganizatorami
- osobami delegowanymi do odbioru prac
- osobami odpowiedzialnymi za montaż i demontaż
- artystami.

Pozwala na wspólne doprecyzowanie grafików i płynny kontakt między pracownikami umożliwiając odpowiednie rozdzielenie obowiązków. Doprecyzowanie działań i umiejscowienie ich w czasie z dużym wyprzedzeniem pozwala np. łączyć ze sobą i ułatwia pracę przy ekspozycjach. Można też tak ustalić czas by odwołując jedną ekspozycję odebrać kolejną.

Warto również określić częstotliwość prezentowanych wystaw (raz na miesiąc, raz na trzy tygodnie, raz na 3 miesiące). W podjęciu decyzji o ilości takich działań powinna pomóc konsultacja z osobami, które potencjalnie będą brały udział w organizacji przedsięwzięć. Decyzje takie należy podejmować mając na uwadze projekty, dotacje, stypendia.

Dzieci przygotowują własną interpretację prac Wojciecha Fangora na indywidualną wystawę prac dziecięcych w Galerii.
Fot. Zuzanna Zubek-Gańska

5. ROLA EDUKACYJNA

Ciekawym uzupełnieniem wystawy są zajęcia edukacyjne, które nawiązują do tematyki ekspozycji.

Takie działania edukacyjne są bardzo ważnym elementem i ciekawym dodatkiem do wystawy.

Mogą to być:

- warsztaty (część teoretyczna z częścią praktyczną)
- lekcje sztuki
- spotkanie z artystą
- oprowadzanie kuratorskie uzupełnione o zagadnienia z historii sztuki.

Jest to również ważny aspekt do rozpatrzenia z należytą dbałością i odpowiednio wcześniej gdyż:

- ułatwi to dobór tematu wystawy (wystawa mniej lub bardziej edukacyjna skierowana do odpowiedniej grupy wiekowej.
- pozwoli na wcześniejsze omówienie i zgłoszenie warsztatów odpowiednim instytucjom (szkoły licea, ośrodki terapeutyczne, uczelnie, uniwersytety trzeciego wieku, przedszkola)
- z odpowiednim wyprzedzeniem pozwoli utworzyć kalendarz działań warsztatowych.

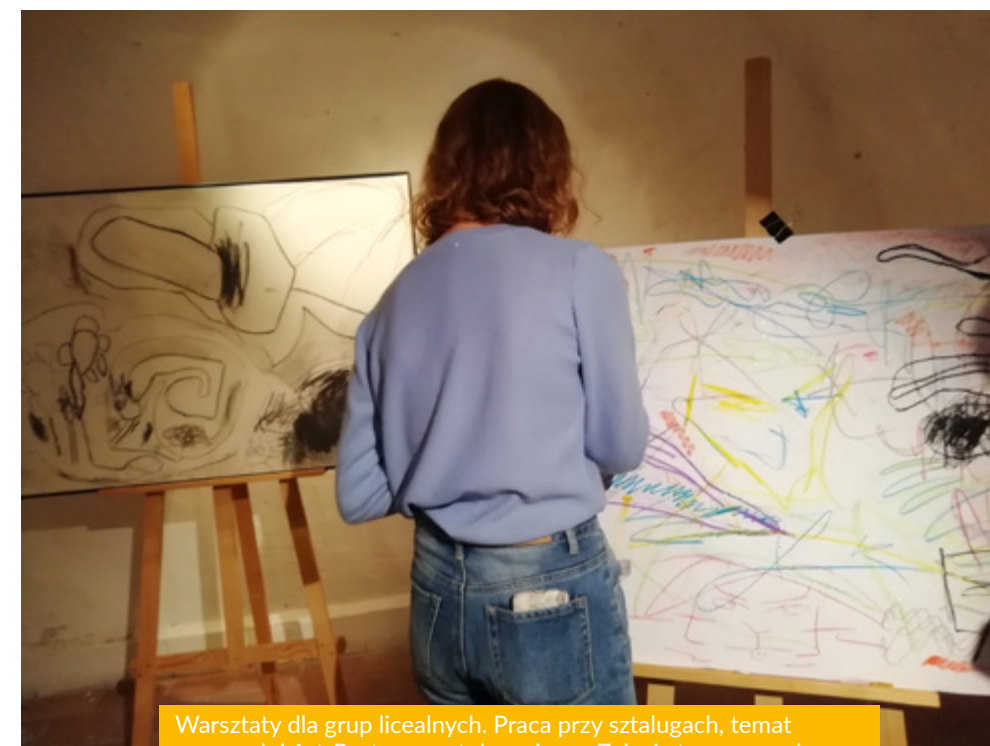
Działania edukacyjne niezwykle uszlachetniają wystawę i podnoszą jej frekwencje. Są również doskonałą okazją do poznania i zachęcenia do udziału w danym wydarzeniu nie tylko uczestników ale ich rodziny. Zajęcia edukacyjne są również doskonałym sposobem i pretekstem do nawiązania współpracy z placówkami edukacyjnymi i różnymi grupami. Rola edukacyjna jest przede wszystkim niezmiernie ważna gdyż pozwala uczyć młode pokolenia właściwego odbioru sztuki, uwrażliwia. Edukacja jest ważnym elementem organizacji wystaw. Warto z odpowiednim wyprzedzeniem zaaranżować takie działania, z uwzględnieniem przede wszystkim Autora, Artysty.

Warto rozważyć przy organizacji wystaw następujące działania:

- spotkania, warsztaty z Artystą dla dzieci i młodzieży
- film (wcześniej należy zrobić rozeznanie dotyczące praw autorskich. Jeśli autorem / producentem filmu jest stacja telewizyjna lub konkretna osoba trzeba uregulować kwestie praw autorskich.

Warsztaty z artystą niezwykle uatrakcyjnią wystawę. Przy takim przedsięwzięciu jak warsztaty z Artystą powinniśmy ustalić kwestie dodatkowego honorarium i materiałów.

Warsztaty prowadzone przez osoby niezwiązane z instytucją organizatora są również bardzo dobrą alternatywą, szczególnie gdy przy nawiązaniu do ściśle określonej ekspozycji można odnieść się do określonych nurtów i dziedzin sztuki.

Warsztaty dla grup licealnych. Praca przy sztalugach, temat przewodni Art-Brut oraz sztuka naiwna. Zajęcia towarzyszyły wystawie o tej tematyce. Fot. Zuzanna Zubek-Gańska

Warsztaty dla najmłodszych, lekcje sztuki towarzyszące wystawom. Tu lekcja sztuki o starożytnym Egipcie. Dzieci w przedziale wiekowym 3-6 lat, praca z kredkami akwarelowymi na szablonach.

Przy danej wystawie warto rozważyć przygotowanie materiałów edukacyjnych uzupełniających warsztaty, dopasowanych do wieku odbiorców warsztatów. Takie działania utrwalają w dzieciach wiedzę z zakresu sztuki oraz przede wszystkim pamięć o zobaczonej wystawie.

Warto rozważyć wprowadzenie różnych materiałów dla dzieci i młodzieży ściśle związanych z aktualną ekspozycją:

- kartek z reprodukcjami z ciekawymi cytatami twórcy, biogramem twórcy
- małych puzzli złożonych z określonego obrazu z wystawy
- prostych malowanek, zadań do domu dla najmłodszych

§ 2
KWESTIE
ORGANIZACYJNE

1. WARUNKI / KWESTIE WYSTAWOWE DO OMÓWIENIA Z ARTYSTĄ

Podchodząc do tematu wystawy należy omówić z artystą warunki, zasady, na jakich będzie odbywać się ekspozycja. Chodzi o ścisłe omówienie rzeczy organizacyjnych:

- przywiezienie i odwiezienie prac: czy Artysta przywiezie prace, czy też transport nastąpi samochodem służbowym danej instytucji, czy też będzie to transport zewnętrzny wynajęty przez instytucję, bądź też lub kurier.
- projekty graficzne do wystawy (czy Artysta chce być za nie sam odpowiedzialny czy też zdaje się w tej kwestii na instytucję organizującą wystawę).
- uczestniczenie w montażu, artysta określa się, czy chce mieć wpływ na kształt wystawy.

Często Artysty mają już w oparciu o plan gotowy projekt rozwieszenia prac. Artysta może wyrazić chęć uczestniczenia w montażu, może też zaznaczyć, że jest otwarty na koncepcje kuratora z instytucji.

- koszt, honoraria, noclegi, wyżywienie na czas ewentualnego montażu lub też tylko w dniu wernisażu to bardzo ważny punkt organizacyjny, w którym artysta i Instytucja muszą wypracować wspólne stanowisko.

- dodatkowe obowiązki wynikające z wystawy / warsztaty, zajęcia z dziećmi uatrakcyjniające formułę wystawy/ materiały niezbędne do promocji, zdjęcia prac.
- czas trwania ekspozycji, od do.
- formułę i kształt wernisażu, wybór prac na wystawę oraz tytuł wystawy.
- kwestie ewentualnego ubezpieczenia prac.
- kwestie dotyczące późniejszej archiwizacji dokumentacji i ewentualnego wykorzystania zdjęć reprodukcji do celów wewnętrznych danej instytucji.

Ponieważ bardzo istotna jest ścisła współpraca w relacji Artysta - kurator z ramienia instytucji jest niezmiernie ważnym by wszystkie powyższe zagadnienia były rozwiązane i aby przyjęta została jedna formuła wystawy. Kiedy już ją wypracujemy możemy wówczas zająć się ścisłą organizacją projektu.

Bardzo ważne jest również doprecyzowanie z Artystą dokładnych dat. Wtedy możemy planowo po uprzednim omówieniu sprowadzić prace do galerii, zamontować i uroczystie otworzyć wystawę.

2. W KWESTII ORGANIZACJI WYSTAWY PRZY WSPÓŁPRACY Z PLACÓWKAMI MUZEALNYMI.

W kwestii zabiegania o wypożyczenie prac z placówki muzealnej najlepszym czasem jest rok przed realizacją ekspozycji. nierzadko muzea mają limity wypożyczeń, ponadto niektóre obiekty muzealne mogą być już zarezerwowane przez inne placówki muzealne, galerie wystawiennicze. Dlatego przyjmuje się „rok” przed realizacją wystawy (najmniej).

Powinno się wystąpić do danej placówki z pisemną prośbą o wypożyczenie prac.

W piśmie tym należy uwzględnić:

- czas realizacji wystawy
- opis przestrzeni ekspozycyjnej
- charakterystykę instytucji
- ilość obiektów, o których wypożyczenie zabiegamy
- tytuły prac
- tytuł wystawy
- instytucje wspomagające
- kwestie ubezpieczenia
- kwestie zabezpieczeń przestrzeni ekspozycyjnej
- kwestie promocyjne
- informacje dotyczące roli i charakteru placówki użyzającej (bardzo często placówka użyzająca staje

się automatycznie współorganizatorem przedsięwzięcia, co dodatkowo podkreśla umieszczenie logotypu danej instytucji na materiałach graficznych i promocyjnych oraz w notkach prasowych.

Ważne jest aby opisać jakie warunki ochrony dzieł nasza placówka może zapewnić, jeśli nawet na chwilę obecną ich nie posiada, to jest rezerwa czasowa pozwalająca na zorganizowanie odpowiednich środków ochrony wypożyczanych prac. Jeżeli dojdzie do użyczenia obiektów, placówka muzealna wyrazi zgodę, wówczas do ustalenia pozostaną również istotne kwestie jak:

- warunki jakie muszą panować w sali wystawienniczej (temperatura, wilgotność, natężenie światła)
- warunki transportu (zabezpieczenie w postaci skrzyń, fizelin, folii bąbelkowych będące, których zapewnienie znajduje się po stronie osoby / instytucji, która będzie wypożyczała dzieła).
- ubezpieczenie / ochrona żywa bądź konwój. W zależności od wartości prac placówki muzealne wymagają niekiedy konwoju i ochrony żywej przy wystawie 24 godziny na dobę. Ma to miejsce w momencie w którym wypożyczone obiekty wartością przekraczają milion. Jeśli wartość prac jest mniejsza, a muzeum nie wymaga tak restrykcyjnych środków ochrony wówczas wystarczające jest ubezpieczenie prac na czas transportów i ekspozycji.
- Wszystkie te kwestie normuje protokół zdawczo-odbiorczy oraz umowa użyczenia, którą placówka muzealna z instytucją wypożyczającą podpisuje. Umowa ta zawiera ściśle wytyczne do których należy się stosować

podczas przygotowywania wystawy, trwania ekspozycji, dotyczy transportów i obowiązków spoczywających po obu stronach umowy. Do protokołu załączany jest dokument, w którym zawarte zostają ściśle wytyczne dotyczące wilgotności powietrza w sali wystawienniczej, natężenia światła, temperatury.

Zdjęcia wydrukowane na piankach / planszach mają szersze zastosowanie z uwagi na większą oporność na wahania wilgotności. Dla różnych dzieł wytyczne te będą się zmieniać, ponieważ rzeźba ma zupełnie inne wymogi ekspozycyjne niż delikatne rysunki, malarstwo również, np. :

* papier - ryciny, rysunki, akwarele, pastele, fotografie - temperatura wskazana 18 stopni (T) C , 45 - 55 % dopuszczalnej wilgotności RH (%), natężenie światła 50 Lux (LX)

* drewno - rzeźba, meble- temperatura wskazana 18 stopni, wilgotność względna 50-60 RH, natężenie światła 200 Lux (Lx)

* płótno - obrazy - temperatura wsazana 18 stopni, wilgotność względna 50-60 % RH, natężenie światła 200 Lux (Lx)

Szczegółowe wskazania zostały uwzględnione zostały w tabeli na s. 18.

Umowę tą podpisują uprawnieni do tego przedstawiciele obu stron (użyczający oraz biorący w użytkowanie).

Wystawa fotografii na planszach.
Zdjęcia wydrukowane na piankach / planszach mają szersze zastosowanie z uwagi na większą oporność na wahania wilgotności. Fot. Zuzanna Zubek-Gańska

WŁAŚCIWE PARAMETRY ŚRODOWISKA
PRZY EKSPOZYCJI W POMIESZCZENIU
WYSTAWIENNICZYM

materiał	temperatura (t) °C	wilgotność względna RH (%)	natężenie światła (Lx)
Płótno – obrazy: technika olejna, olejno-żywiczna, mieszana	18	50-60	do 200
Metal – obrazy technika olejna, olejno-żywiczna, mieszana	18	45	do 200
Tektura – obrazy: technika olejna, olejno-żywiczna, mieszana	18	50-55	do 100
Drewno: rzeźba, meble	18	50-60	do 200
Papier: ryciny, rysunki, akwarele, pastele, fotografie	18	45-55	do 50
Gips	18	do 50	300-500
Kamień	18	do 50	300-500
Metal	18	do 45	300-500
Szkło	18	50	300-500
Ceramika	18	do 50	300-500
Tkanina	18	40-50	do 50
Laka	18	50-60	do 200
Skóra	18	50-60	do 200
Kość słoniowa	18	40	do 50
Emalia	18	40-50	do 200

Wystawa rzeźby współorganizowana z placówką muzealną (Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku). Prezentacja prac w miejscu spełniającym wymogi. Fot. Z Zubek-Gańska

Wystawa prac rysunkowych i malarskich Stanisława Baja. Mimo trudnej przestrzeni wszystkie warunki ekspozycyjne zostały spełnione. Fot. Z. Zubek - Gańska

3. KWESTIE DOTYCZĄCE PROMOCJI ORAZ MATERIAŁÓW GRAFICZNYCH.

Bardzo istotna jest właściwa promocja wystawy.

Promocja obejmuje:

- współpracy z mediami (patronaty medialne, radio, telewizja, prasa)
- reklama płatna (na płatnych słupach ogłoszeniowych, bilbordach)
- reklama bezpłatna (plakaty i ulotki przekazywane do instytucji artystycznych o podobnym charakterze, szkół, uniwersytetów, bibliotek, urzędów)
- rozsyłanie i roznoszenie zaproszeń (rozsyłanie zarówno drogą klasyczną jak i mailową)
- informacje na portalach internetowych dotyczących wystaw, sztuki.
- informacje na profilach społecznościowych instytucji, galerii

Promocja jest filarem sukcesu w kwestii znaczącego odbioru wystawy. Ma zachęcić różne grupy wiekowe, osoby indywidualne do przyjscia na ekspozycje. Dlatego też krótko i spójnie powinna zapowiadać wydarzenie.

W informacjach podanych do wiadomości powinny się znaleźć najważniejsze informacje dotyczące:

- prezentowanego artysty (imię, nazwisko, tytuł wystawy).
- daty rozpoczęcia i zakończenia wystawy.
- informacje adresową
- informacje dotyczącą dni i godzin pracy galerii
- informacje o organizatorach
- o opłatach lub bezpłatnym wstępie
- patronów medialnych
- sponsorów wystawy
- ewentualnych współorganizatorów.

Należy zadbać o właściwą reklamę. Dzięki patronatom medialnych możemy uzyskać często reklamę bezpłatną, w zamian za logotyp danych mediów na nośnikach promocyjnych wystawy.

Nagłośnienie poprzez radio, prasę czy telewizję potrafi istotnie wpłynąć na późniejszą frekwencje wystawy.

Powinno się ustalić z Artystą wybór zdjęć, które mogą służyć jako materiał promocyjny. Wówczas materiał taki, jako materiał organizatora, może być publikowany. Artysta również zatwierdza treść, tekst, opis wystawy, który udostępniany jest przedstawicielom mediów. Artysta i kurator powinni mówić bowiem jednym głosem.

5. KWESTIE MATERIAŁÓW GRAFICZNYCH

Kurator ekspozycji powinien dobrać z Artystą niezbędne zdjęcia do towarzyszących wystawie materiałów graficznych takich jak: plakat, zaproszenie, katalog. Wspólnie powinni omówić zarówno format wszystkich tych materiałów, jak i gramaturę papieru, ilość stron w katalogu, ilość egzemplarzy.

Wszystkie materiały powinny być spójne graficznie, jednocześnie uwzględniają uwagi od Artysty powinny także nawiązywać do wcześniejszych publikacji danej instytucji. Wskazane jest by charakteryzował je jednolity format zaproszeń oraz katalogów.

W materiałach graficznych takich jak plakaty i zaproszenia należy pamiętać by zawrzeć wszystkie najistotniejsze informacje, które odbiorca będzie w stanie zapamiętać nawet z długoterminowym wyprzedzeniem.

Inaczej sprawa wygląda z potencjalnym katalogiem, lub też krótszą jego wersją- folderem.

Nie zawsze publikacje tego rodzaju muszą być obszerne. Czasem wystarczy nawet 4 – stronicowa ulotka o grubszej gramaturze papieru. Galerie często stosują 12 stronicowe katalogi, na ściśle określonym szablonie. Czasem Artysta sam chce zaprojektować materiały graficzne. Większość galerii do kwestii katalogu zawsze podchodzi indywidualnie.

WAŻNE JEST BY:

- katalog zawierał takie informacje jak: biogram artysty, zdjęcie, wykaz wystaw, tekst kuratora, zdjęcia prac, informacje organizatora, logotypy.
- katalog (podobnie jak pozostałe materiały promocyjne do wystawy) były zawsze konsultowane z Artystą, aż do uzyskania akceptacji.
- katalog podobnie jak i inne materiały graficzne powinny zostać skonsultowane z instytucjami związanymi z galerią, w tym mediami i sponsorami. /chodzi o zaakceptowanie rozmieszczenia logotypów (ich pola ochronne i obszar zadruku oraz umiejscowienie często są ściśle określone).
- katalog, z uwagi na długość druku powinien zostać oddany do drukarni odpowiednio wcześniej aby katalogi były gotowe na wernisaż wystawy.

WERNISAŻ WYSTAWY

Wernisaż wystawy jest kwestia niezwykle indywidualną. Zależy od wielu czynników. Ważne by wypracować u osób śledzących działania galerii zwyczaj przychodzenia na wernisaż wystawy w określonym dniu. Należy wówczas doprecyzować dzień i ten dzień schematycznie powielać przy innych wystawach. Przyjęło się, że wernisaże mają miejsce w schyłkowych dniach tygodnia (czwartek, piątek, sobota).

Zazwyczaj w godzinach wieczornych, tu również można rozważyć przyjęcie jednej pory.

Kształt i formuła wernisażu powinna zostać omówiona z Artystą.

Chodzi tu głównie o:

- przywitanie publiczności
- kolejność następujących po sobie wygłaszanych mów.
- kolejność towarzyszących wernisażowi wydarzeń (projekcja filmowa, koncert)
- podziękowania dla osób związanych z organizacją wystaw, przedstawicieli mediów, sponsorów.

Ważne by wernisaż został udokumentowany fotograficznie. Służy to nie tylko celom archiwalnym ale również dodatkowej promocji galerii w mediach społecznościowych. Przyjęło się, że po zakończeniu części oficjalnej i po przejściu do możliwości oglądania następuje również poczęstunek dla gości. Często poczęstunki są tematyczne, nawiązują do regionów, miast, kultury.

Poczęstunek tematyczny towarzyszący prezentacji sztuki japońskiej. Fot. Z Zubek-Gańska

Mistrzynie kaligrafii japońskiej z Tokio. W tle wystawa prac artystki. Fot. Z Zubek – Gańska

Najczęściej na wernisażu organizatorzy zwykli częstować lampką wina i przygotowanymi przez rozmaite cukiernie, które szykują dla gości ustalone z organizatorem wypieki. Nierzadko galerie prowadzą rodzaj współpracy – na zasadzie barteru – cukiernie lub winiarnie zgadzają się na wsparcie wernisaży produktami, wyrobami własnymi w zamian za reklamę. Zdarza się również, że wernisaż przyjmuje formułę bankietu i wtedy mamy na nam dostępna pełna formę poczęstunku. Jak już wspomniałam kwestia kształtu wernisażu jest kwestią indywidualną.

Zuzanna Zubek-Gańska

Historyczka sztuki, warsztatowiec, kurator wystaw. Od 2008 roku pracuje w Galerii Gardzienice należącej do Ośrodka Praktyk Teatralnych Gardzienice. Ukończyła Szkołę Plastyczną im. J. Brandta w Radomiu oraz Liceum Plastyczne im. J. Malczewskiego w Radomiu oraz Historię Sztuki na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Autorka wielu projektów edukacyjnych skierowanych do dzieci.

WYDAWCA

SPOTKANIA
KULTUR

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

BARDZO
MŁODA KULTURA
woj. lubelskie

Dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu Bardzo Młoda Kultura 2019-2021.

PATRONAT HONOROWY

Patronat Marszałka
Województwa Lubelskiego
Jarostawa Stawiarskiego